

Osme nedel'a v období cez rok c

Lk 6, 39 - 45

2. marec 2025

Milé sestry a bratia v Kristovi

Dnešný človek žije ako konzument vo svete plnom vecí, ktoré sú akoby na dosah našej ruky. To, čo nás zaujíma je, či na ne môžeme, alebo nemôžeme naozaj dosiahnuť. A keď ich aj získame, často aj tak v nás prevláda akýsi chronický pccit nespokojnosti. Každý chce mať stále viac, dosiahnutie jedného cieľa nás nanaplní, hneď chceme niečo ďalšie. A napriek tomu, že sa dnes máme tak dobre, ako žiadna generácia pred nami - sme stále nespokojní, nešomreme. (Skúsme si len v duchu porovnať v akých podmienkach žila, vyrastala generácia našich rodičov, o starých rodičoch už ani nevraviac. Keď si spomeniem na mojich rodičov, tak z jednej strany starí rodičia ešte bývali v dome s hlinenou dlážkou, o elektrine nebolo chýru slychu, starí rodičia z druhej strany sa v dvoch izbách tiesnili s deviatimi deťmi a to ešte starý otec tam prevádzkoval krajčírsku živnosť). Napriek tomu boli spokojní a my - naša generácia: sme stále nespokojní, čo dnešní politici vedia ľahko zneužiť vo svoj prospech.

Hovoriť teda v takomto svete, ktorý sa snaží čím viac mať o dobre a zle sa zdá byť opovážlivé, veď koho to dnes zaujíma? Nezaujímajú nás ani lotrovstvá tých hore, možno si v duchu povieme, keby sme boli na ich mieste, aj my by sme konali podobne.

Netreba sa starať o druhých ľudí, nech sa ani nikto nestará do mňa. Takže dnešné evanjelium o vedení tých druhých sa zdá byť zbytočné, každý nech sa stará sám o seba. Ale dá sa to naozaj? Je už naozaj zbytočné premýšľať o dobre a zle - treba sa už len sústrediť na cenové letáky a rôzne akcie, alebo podľa svojho postavenia o niečo väčšie? Dá sa naozaj vytesniť to, čo je na dne našej duše?

Ježiš vychádza z toho, že v človeku je aj vnímanie dobra a zla, že v človeku sú aj hlbšie túžby ako len po majetku a po tom, čo sa dá spredmetniť, objektivizovať. Že človek aj skutočne rozmýšľa, rozvažuje. V takej chvíli sme vždy do istej miery odkázaní aj na druhých. Na ich radu, na poučenie zo strany druhých. Každý z nás.

Ale ako máme radiť? Máme svoje rady pomeriavať sebou samým: dokážem sa podľa tej rady aj ja správať? Dokážem ju aj ja zachovávať? Najľahšie by bolo udelovať teoretické rady bez toho, aby sme ich my sami uskutočňovali. Ako teda máme radiť?

Ježiš samotný nám tu dáva radu, ktorá sa týka našej bytosti. Hovorí o našom oku - keď chceme pomôcť druhému správne vidieť, musíme sa najprv pozrieť sami na seba - na svoje vlastné oko.

Je zaujímavé, koľkokrát sa evanjeliách spomína oko, videnie. Ako Ježiš hovorí, že oko je svetlom nášho života. Potom hovorí o tom, ako by bolo lepšie vylúpiť svoje oko, keď je pre nás dôvodom na hriech. To samozrejme je myslené obrazne ako niečo bytostné, čoho sa radšej máme zbaviť, ako žiť v zle.

Po tieto dni som čítal o obraze Hansa Holbeina ml. „Vyslanci“. Sú na ňom znázornení vo vzájomnom rozhovore dvaja vysokopostavení muži na vrchele svojej karéry, oblečení do pompéznych rúch. Samotný obraz poskytuje viacero symbolov na zamyslenie. Ale nachádza sa na ňo ešte niečo - bez tvaru machuľa, škrvna, ktorá celý obraz akoby kazí. Čo ňou chcel maliar

povedať? Až keď od obrazu divák kúsokm odstúpi, až keď sa postaví z boku, zbadá, že maliar nám pre tento pohľad nachystal prekvapenie - pri pohľade zo strany obraz dostáva novú rovinu - v tej tajomnej machuli zrazu zbadáme symbol ľudskej pomínutelnosti, smrti - ľudskú lebku. Obraz tak hovorí, že smrť ruší každú moc, každú domnelú suverenitu človeka. Ale okrem toho akoby z nás pozorovateľov spravil tiež pozorovaných. Akoby obraz samotný sa pozeral na nás. Jeho posolstvo sa týka každého z nás. Odborníci o takomto spôsobe vyjadrovania hovoria ako o anamorfii, na prvý pohľad bez tvarosti, ktorá nám ale môže vyjadriť niečo dôležité.

Tento obraz nám hovorí, že to dôležité je ťažko priamo vyjadriť: Jediný spôsob je nadviazať na naše podvedomie, v ktorom sa nám prihovára aj to ťažko vyjadriteľné. Symbol, znak nám niekedy môžu pomôcť nadviazať s tým ukrytým kontakt.

Možno teraz sa už budeme trochu inak pozerieť na Ježišove prirovnania duše človeka k oku. Možno sa nám už ani to brvno v oku nebude zdať prehané. Pochopíme, že často my samotní zabraňujeme svojej duši v tom, aby k nám mohla hovoriť. Často si pestujeme len svoje domnelé Ja, zahlušujeme sa Egom svojej vlastnej dôležitosti. Potom si nahovárame, že ako tí, čo všetko lepšie vedia, môžu pomôcť druhému v odstránení jeho problému. Ale Ježiš tu varuje dosť jasne - môže viesť slepý slepého?

Kto nepracuje s vlastnými chybami, ako môže radiť tým druhým? Veď potom často len svoj vlastný tieň, svoje vlastné chyby prenášame na tých druhých.

Ježiš nám hovorí, že skutočné obrazy seba a druhých nosíme v sebe hlbšie- často je to vrstva, ktorej sa bojíme, ktorej nedovoľujeme prístup ani sami sebe. A aj dnešná doba v zájme lepšieho profitu sa snaží pomocou reklám n túto hlbšiu vrstvu našej bytosti vymazať.

Nehanbime sa za pravdu evanjelia, aj keď niekedy znie možno trochu ošúchane, staromódne. Ona chce naozaj otvoriť ten pravý zdroj ozajstného života v nás. Dajme jej šancu napriek všetkému, čo pôsobí proti.